

**Bryssel den 26 maj 2025
(OR. en)**

9395/25

**DEVGEN 76
FIN 557
COAFR 108
ACP 32
RELEX 655
NDICI 4
SAN 248
SUSTDEV 38**

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
av den:	26 maj 2025
till:	Delegationerna
Föreg. dok. nr:	7403/25 + ADD 1
Ärende:	Europeiska revisionsrättens särskilda rapport nr 18/2024 om EU:s ekonomiska stöd till hälso- och sjukvårdssystemen i utvalda partnerländer: Insatser i linje med de övergripande strategiska målen men problem med samordning och hållbarhet – Rådets slutsatser (26 maj 2025)

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om Europeiska revisionsrättens särskilda rapport nr 18/2024 *EU:s ekonomiska stöd till hälso- och sjukvårdssystemen i utvalda partnerländer: Insatser i linje med de övergripande strategiska målen men problem med samordning och hållbarhet*, som godkändes av rådet vid dess 4099:e möte den 26 maj 2025.

Rådets slutsatser om Europeiska revisionsrättens särskilda rapport nr 18/2024***EU:s ekonomiska stöd till hälso- och sjukvårdssystemen i utvalda partnerländer:******Insatser i linje med de övergripande strategiska målen men problem med samordning och hållbarhet***

1. Rådet välkomnar Europeiska revisionsrättens särskilda rapport nr 18/2024 om EU:s ekonomiska stöd till hälso- och sjukvårdssystemen i utvalda partnerländer. I rapporten bedöms EU:s ekonomiska stöd till hälso- och sjukvård i partnerländerna för programperioderna 2007–2013 och 2014–2020 samt fram till början av 2024 för perioden 2021–2027. För var och en av de två föregående perioderna uppgick stödet till mer än tre miljarder euro, medan stödet för innevarande period hittills har uppgått till mer än två miljarder euro. Rådet noterar slutsatserna och rekommendationerna i rapporten.
2. Rådet står fast vid sitt åtagande att fullt ut genomföra strategin för global hälsa, vilket också stöds av den höga representanten, och erinrar om sina slutsatser om EU:s strategi för global hälsa – Bättre hälsa för alla i en föränderlig värld¹. I slutsatserna efterlyser rådet en högre ambitionsnivå, med en övergripande strategi, från en inriktning på att rädda liv och minska uppkomsten och spridningen av sjukdomar till att även främja hälsa och välmående, inbegripet psykisk hälsa och bekämpning av diskriminering och stigmatisering, särskilt när det gäller kvinnor och flickor, barn och ungdomar, äldre, personer med funktionsnedsättningar, hbtqi-personer, ursprungsbefolkningar och personer och grupper i utsatta och marginaliserade situationer samt migranter och fördrivna befolkningsgrupper. Rådet upprepar att global hälsa kräver effektiv multilateralism och inkluderande fleraktörspartnerskap, som är grundläggande pelare i EU:s utrikespolitik och avgörande för att stärka den regelbaserade världsordningen. Rådet står också fast vid sitt engagemang för partnerskapet mellan EU och AU om global hälsa.

¹ ST 5908/24, 29.1.2024.

3. Rådet framhåller utvecklingssamarbetets viktiga roll på hälso- och sjukvårdsområdet samt vikten av ett nära samarbete på lika villkor med partnerländerna för att förbättra den rättvisa tillgången till hälso- och sjukvårdsprodukter och hälso- och sjukvårdstjänster, stärka hälso- och sjukvårdssystemen i riktning mot allmän hälso- och sjukvård och bidra till förebyggande av, beredskap och insatser vid pandemier. Global hälsa är en av hörnstenarna i EU:s utrikespolitik och omfattar bland annat hälsorelaterade Global Gateway- och Team Europe-initiativ. Rådet bekräftar EU:s och dess medlemsstaters ledande roll när det gäller att främja global hälsa tillsammans med partner med utgångspunkt i solidaritet, humanitet, jämlikhet, jämställdhet och respekt för de mänskliga rättigheterna. Det är ytterst viktigt att säkerställa strategisk samstämmighet mellan vår politik och vårt ekonomiska stöd och partnerländernas prioriteringar och system.
4. Rådet erinrar om att EU:s stöd till hälso- och sjukvård i partnerländerna bidrar till EU:s övergripande utvecklingspolitiska mål, som är att minska och på sikt utrota extrem fattigdom. I enlighet med den internationella strategin för hälso- och sjukvård, särskilt FN:s mål för hållbar utveckling 3, ger EU finansiering till sina partnerländers hälso- och sjukvårdssystem genom bilaterala och regionala program, hälsorelaterade Team Europa-initiativ, FN:s partnerorganisationer såsom Världshälsoorganisationen och andra multilaterala partnerorganisationer såsom Globala fonden för bekämpning av aids, tuberkulos och malaria, Gavi-alliansen och pandemifonden.
5. Rådet välkomnar revisionsrättens slutsats att EU gav stöd till olika hälso- och sjukvårdsinsatser som svarade mot ländernas behov och att EU:s finansiering bidrog till att hälso- och sjukvårdssystemen fungerade.
6. Rådet noterar revisionsrättens slutsats att tilldelningen av medel hade brister, att projektens ändamålsenlighet begränsades av problem med samordningen och hållbarheten och att övervakningen inte gav en fullständig överblick över kommissionens verksamhet i hälso- och sjukvårdssektorn.
7. Rådet noterar den begränsade omfattningen av den särskilda rapportens fördjupade analys av EU:s hälso- och sjukvårdsstöd på fältet, som endast inbegrep tre länder: Burundi, Demokratiska republiken Kongo och Zimbabwe. Rådet noterar vidare att fokus i rapporten ligger på globalt stöd och stöd på landsnivå, men att inga regionala initiativ omfattas.

8. Europeiska revisionsrättens särskilda rapport innehåller iakttagelser om EU:s stöd till hälso- och sjukvård i partnerländerna samt rekommendationer för framtida stöd, närmare bestämt att se till att fördelningen av medel till hälso- och sjukvård svarar bättre mot ländernas behov, fastställa tydliga kriterier för finansieringen av globala hälsoinitiativ, förbättra behovsanalysen och samordningen av distributionen av utrustning och läkemedel, analysera förvaltningskostnadernas rimlighet, undvika överlappningar och säkerställa synergier, övervaka EU-stöd på ett heltäckande sätt, främja hälso- och sjukvårdssystemens hållbarhet och fästa ökad vikt vid underhåll av utrustning.
9. Rådet noterar kommissionens utförliga svar som bifogas den särskilda rapporten och välkomnar det faktum att kommissionen helt eller delvis har godtagit samtliga rekommendationer i rapporten. Rådet noterar de ytterligare fall som kommissionen i sina svar på den särskilda rapporten lyfter fram som exempel på bästa praxis.

Se till att fördelningen av medel till hälso- och sjukvård svarar bättre mot ländernas behov

10. Rådet noterar de slutsatser i revisionsrättens rapport som belyser skillnader mellan rangordningen av partnerländernas behov och den geografiska fördelningen av EU:s hälso- och sjukvårdsbistånd, samt rekommendationen att samordna och, om möjligt, återställa balansen när det gäller fördelningen av medel mellan globala initiativ, regionala initiativ och bilateralt stöd till länderna. Rådet välkomnar kommissionens avsikt att förbättra kriterierna för att utveckla rangordningen av länderna och att undersöka hur rangordningen på lämpligt sätt kan integreras i nästa programplanering. Rådet betonar behovet av att på lämpligt sätt beakta partnerländernas behov vid fördelningen av EU:s hälso- och sjukvårdsmedel. Rådet framhåller att integreringen av globalt och regionalt stöd samt stöd på landsnivå är avgörande för att främja hälsofrågor genom strategin för global hälsa och genomförandet av de hälsorelaterade Global Gateway-projekten.

Fastställ tydliga kriterier för finansieringen av globala hälsoinitiativ och förbättra dokumentationen av tilldelningsprocessen

11. Rådet lyfter fram vikten av att fastställa tydliga, specifika och i förekommande fall kvantifierbara kriterier för finansiering av globala hälsoinitiativ och av att dokumentera processen bättre, vilket betonas i revisionsrättens särskilda rapport. Rådet noterar med tillfredsställelse att kommissionen, i enlighet med kommissionens svar, redan beaktar kvalitativa och kvantitativa faktorer vid tilldelningen av finansiering till globala hälsoinitiativ, och välkomnar kommissionens åtagande att förbättra dokumentationsprocessen i samarbete med EU:s medlemsstater.

Förbättra behovsanalysen och samordningen av distributionen av utrustning och läkemedel

12. Rådet instämmer i revisionsrättens slutsats att samordningen av distributionen av utrustning och läkemedel i partnerländerna kan förbättras ytterligare. Rådet framhåller Team Europe-strategin för samordning av hälsorelaterad politik och verksamhet. Strategin infördes i samband med covid-19-pandemin och genomfördes även på de samarbetsområden som analyserats. Rådet noterar kommissionens svar där man påpekar att lagerproblemen delvis beror på otillräcklig finansiering från både givarna och regeringarna. Rådet välkomnar kommissionens åtagande att arbeta tillsammans med partnerländerna för att bidra till att fastställa deras strategier på hälsoområdet och ytterligare stärka deras kapacitet när det gäller behovsanalys, planering och samordning.

Analysera förvaltningskostnadernas rimlighet

13. Rådet noterar iakttagelsen i revisionsrättens särskilda rapport att kostnaderna för insatser i hälso- och sjukvårdssektorn påverkas av att ansvaret för genomförandet ligger på flera olika nivåer, och framhåller behovet av att skärpa analysen av om de budgeterade förvaltningskostnaderna är rimliga. Rådet erinrar om vikten av att följa regelverket och de gränser för förvaltningskostnader som däri anges, men anser att tillämpliga riktlinjer och instruktioner kan stärkas, och välkomnar kommissionens ansträngningar i detta avseende.

Undvik överlappningar och säkerställ synergier mellan de globala hälsoinitiativ som får stöd

14. Rådet betonar vikten av att undvika överlappningar och säkerställa komplementaritet och samordning av globala hälsoinitiativ för att säkerställa effektivitet som ett led i det fullständiga genomförandet av Lusaka-agendan. Rådet lyfter fram det positiva bidraget till synergier och komplementaritet mellan de globala hälsorelaterade Team Europe-initiativen, erkänner kommissionens arbete i detta avseende och välkomnar kommissionens förnyade insats att säkerställa synergier mellan globala hälsoinitiativ som får stöd. Rådet uppmanar kommissionens avdelningar och utrikestjänsten att tillsammans med EU-delegationerna samarbeta med medlemsstaterna för att göra EU-finansieringen mer synlig bland målgrupperna i partnerländerna.

Fastställ indikatorer för att övervaka EU-stöd till hälso- och sjukvårdssektorn på ett heltäckande sätt

15. Rådet erinrar om rekommendationen till kommissionen i revisionsrättens särskilda rapport att fastställa heltäckande indikatorer för EU-insatserna inom hälso- och sjukvårdssektorn och att bedöma möjligheten att tillämpa en proportionell metod för rapporteringen av EU-insatsernas resultat när det gäller fonder med flera givare. Rådet välkomnar kommissionens avsikt att anpassa sig till befintliga indikatorer och ramar i linje med Lusaka-agendan. I detta avseende framhåller rådet behovet av att se till att insatserna för att övervaka och tilldela resultat görs i nära samordning med alla partner och noga vägs mot behovet av egenansvar och tillgänglig kapacitet. Rådet välkomnar också kommissionens avsikt att ytterligare bedöma möjligheten att tillämpa en proportionell metod för rapportering av evidensbaserade, gemensamt skapade, lämpliga och genusmedvetna resultat av EU-insatserna.

Vidta åtgärder för att främja hälso- och sjukvårdssystemens hållbarhet

16. Rådet understryker vikten av att utforma tydliga omställnings- och exitstrategier för att säkerställa hälso- och sjukvårdssystemens hållbarhet samt framstegen mot en allmän hälso- och sjukvård och målen för hållbar utveckling, och erkänner Lusaka-agendans viktiga roll i detta avseende. Rådet framhåller att diskussionerna om hälso- och sjukvårdssystem bör involvera alla relevanta aktörer, inbegripet partnerländernas regeringar, och uppmuntra till mobilisering av inhemska resurser, samtidigt som det erkänner svårigheterna med att arbeta i utmanande miljöer. Rådet välkomnar kommissionens pågående arbete för att förbättra hälso- och sjukvårdssystemens hållbarhet och uppmuntrar till rationalisering av hållbarhet, mobilisering av inhemska resurser samt lämpliga exitstrategier i planeringen och programplaneringen av EU:s åtgärder och Team Europe-initiativ.

Fäst ökad vikt vid underhåll av utrustning som finansierats genom projekten

17. Rådet instämmer i rekommendationen i revisionsrättens särskilda rapport att ta med underhållsaspekter vid upphandlingen av utrustning och att vidta åtgärder för att bidra till att införa en kultur och rutiner för underhåll bland berörda parter. Rådet välkomnar kommissionens avsikt att beakta denna rekommendation i dialog med genomförandepartner och partnerländer och i utarbetandet av kravspecifikationer för anbud som förvaltas direkt av kommissionen. Rådet är medvetet om utmaningarna med att förändra beteende och kultur när det gäller underhåll av utrustning och välkomnar kommissionens åtagande att öka medvetenheten och integrera underhållsutbildning i samband med leverans av utrustning.
18. Rådet uppmanar kommissionen att i god tid följa upp genomförandet av rekommendationerna i den särskilda rapporten. Rådet uppmanar kommissionen att analysera, identifiera och vid behov ta itu med eventuella systemutmaningar, där de utmaningar som identifierats i revisionsrättens rekommendationer kan tyda på återkommande problem i kommissionens programgenomförande.